

**ВІЙСЬКОВИЙ КОЛЕДЖ СЕРЖАНТСЬКОГО СКЛАДУ
ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
імені ГЕРОЇВ КРУТ**

Кафедра загальноосвітніх та загальновійськових дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“РАДІАЦІЙНИЙ, ХІМІЧНИЙ, БІОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ”

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	<i>Молодший бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Електронні комунікації та радіотехніка</i>
Спеціальність	<i>172 Електронні комунікації та радіотехніка</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Загальний обсяг	<i>1,5 кредитів ЄКТС (45 годин)</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Диференційований залік</i>
Термін викладання	<i>I семестр</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (пререквізити)	<p><i>Повна загальна середня освіта, а саме дисципліни: "Фізика", "Біологія", "Хімія", "Математика", "Захист України та основи безпеки життєдіяльності".</i></p> <p><i>Вивчення дисциплін під час проведення навчального курсу первинної військово-професійної підготовки курсантів та забезпечує вивчення дисциплін "Загальна тактика", "Бойова система виживання воїнів (у тому числі тактична медицина)", "Стрілецька зброя та вогнева підготовка", "Статут ЗСУ".</i></p>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<p><i>Викладач: Удод Максим Олександрович</i></p> <p><i>Персональна сторінка:</i></p> <p><i>Orcid ID: ORCID ID 0009-0006-4418-3410</i></p>
Сторінка електронного курсу дисципліни	

2. Обов'язки науково-педагогічного працівника, який бере участь у викладанні навчальної дисципліни, і здобувача, який вивчає цю навчальну дисципліну

Науково-педагогічний працівник, який бере участь у викладанні дисципліни “Радіаційний, хімічний, біологічний захист”, виконує низку обов'язків, спрямованих на забезпечення якісного навчального процесу, формування у здобувачів необхідних теоретичних знань і практичних навичок, а також підготовку до складання диференційованого заліку та ефективного використання топографічних знань у військовій справі.

Розробка та вдосконалення навчально-методичного забезпечення навчальної програми, робочих планів, конспектів лекцій, методичних рекомендацій для самостійної та практичної роботи. Забезпечує методичний супровід їх виконання та здійснює контроль за якістю опанування навчального матеріалу. Шляхом проведення групових та практичних занять підвищуючи ефективність навчального процесу.

Контроль знань проводиться шляхом організації тестувань, контрольних, модульного контролю та диференційного заліку. Аналізуючи успішність курсантів, виявляє проблемні аспекти та надає рекомендації щодо покращення їхніх результатів. Під час консультацій допомагає курсантам засвоїти складні теми, розбирає практичні ситуації та відповідає на запитання, що виникають у процесі навчання. Сприяє формуванню відповідального ставлення студентів до навчання, дотриманню академічної доброчесності, розвитку військово-професійних якостей, дисциплінованості та морально-етичних норм поведінки. Викладач постійно працює над професійним розвитком, вивчає новітні методи викладання, вдосконалює свої знання у сфері радіаційного, хімічного та біологічного захисту, бере участь у тренінгах, семінарах та наукових заходах.

Курсант який вивчає дисципліну «Радіаційний, хімічний, біологічний захист», зобов'язаний виконувати низку навчальних, дисциплінарних обов'язків, що сприяють формуванню його професійних компетентностей у сфері вивчення бойових властивостей зброї масового ураження. Оволодіти теоретичними знаннями, формувати практичні навички через виконання навчальних завдань. Вчасно та якісно виконувати всі індивідуальні завдання, самостійні роботи, відповідно до навчального плану.

Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, військової дисципліни та академічної доброчесності.

3. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна “Радіаційний, хімічний, біологічний захист” є вибірковою складовою професійної підготовки військовослужбовців та фахівців, які працюють у сфері оборони та безпеки. Вона спрямована на вивчення теоретичних основ та практичних навичок бойових властивостей запалювальних засобів та зброї масового ураження, застосування засобів індивідуального захисту. Розпізнавати та ідентифікувати радіаційних,

хімічних та біологічних загроз, проводити дезактивацію та дегазацію, організовувати та проводити розвідку, надавати першу допомогу постраждалим, розробляти та впроваджувати плани дій у разі загроз.

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у курсантів, умінь та навичок, необхідних способів захисту підрозділів зв'язку від зброї масового ураження та запалювальних засобів, набути практичних навичок роботи з табельними приладами радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю, комплектами і приладами для проведення спеціальної обробки, індивідуальними та колективними засобами захисту, які знаходяться на постачанні підрозділів зв'язку.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Надати студентам глибокі теоретичні знання та практичні навички, необхідні для ефективного захисту від радіаційних, хімічних та біологічних загроз.

2. Навчити розпізнавати та ідентифікувати різні види радіаційної, хімічної та біологічної загрози.

3. Опанувати методи та засоби індивідуального та колективного захисту.

4. Вміти проводити дезактивацію та дегазацію.

5. Організовувати та проводити радіаційну, хімічну та біологічну розвідку.

6. Надавати першу допомогу постраждалим від радіаційної, хімічної та біологічної загрози.

7. Розробляти та впроваджувати плани дій у надзвичайних ситуаціях.

8. Користуватися спеціальним обладнанням для виявлення та контролю радіаційної, хімічної та біологічної загрози.

9. Проводити навчання, інструктажі та навчально-тренувальні маневри для підвищення готовності до дій у умовах радіаційної, хімічної та біологічної загрози.

5. Результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни “Радіаційний, хімічний, біологічний захист” здобувачі освіти повинні набути сукупність компетентностей:

Компетентності	ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та
-----------------------	--

	ведення здорового способу життя.
	ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.
	ЗК 5. Здатність працювати в команді.
	ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати знаннями.
	ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ВПК 1. Здатність діяти в складі підрозділу (окремої військової частини).
	ВПК 2. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою за військово-технічним спрямуванням.
	ВПК 3. Здатність вміло діяти та організувати роботу з управління підрозділом в різних видах бою; приймати обґрунтовані рішення на забезпечення зв'язку, чітко визначати бойові завдання підлеглим, орієнтуватися в складних умовах бойової обстановки, здійснювати заходи бойового забезпечення підрозділу.
	ВПК5. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах тривалих фізичних і психологічних навантажень, здійснювати підготовку підлеглих для забезпечення їх фізичної готовності до виконання бойових завдань за призначенням та надавати домедичну допомогу, відповідно до існуючих стандартів з тактичної медицини.
	ВСК5. Здатність розгортати, експлуатувати та обслуговувати польові системи та засоби зв'язку
Програмні результати навчання	РН 17. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди при вирішенні технічних та організаційних задач у професійній діяльності
	РНвп 3. Вміти організувати повсякденну діяльність, виконувати заходи служби військ та планувати роботу особового складу підрозділу.
	РНвп 4. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовами.
	РНвп 5. Вміти вміло діяти та організувати роботу з управління підрозділом в різних видах бою; приймати обґрунтовані рішення на забезпечення зв'язку, чітко

	визначати бойові завдання підлеглим, орієнтуватися в складних умовах бойової обстановки здійснювати заходи бойового забезпечення підрозділу.
--	--

6. Структура навчальної дисципліни

6.1. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Семестр 1

Вид навчальних занять	Кількість годин / кредитів	Розподіл за формами здобуття освіти, години	
		Денна форма здобуття освіти	
		Аудиторні заняття	Самостійна робота
лекційні	0	0	0
практичні	34	22	12
групові	11	8	3
лабораторні	0	0	0
Разом	45/1,5	30	15

6.2. Зміст навчальної дисципліни

Практичні заняття

Змістовий модуль 3. Індивідуальні засоби захисту органів дихання та шкіри.

1. Засоби індивідуального захисту органів дихання.
2. Засоби індивідуального захисту шкіри.

Змістовий модуль 4. Засоби колективного захисту.

3. Засоби колективного захисту.

Змістовий модуль 5. Військові прилади радіаційного контролю.

4. Табельні прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю підрозділів зв'язку.
5. Визначення рівня радіації на місцевості і ступеня зараження об'єктів.

Змістовий модуль 6. Військові прилади хімічної розвідки.

6. Військовий прилад хімічної розвідки (ВПХР).
7. Визначення ОР в повітрі, на місцевості, озброєнні і військовій техніці.

Змістовий модуль 7. Організація та здійснення спеціальної обробки.

8. Організація проведення спеціальної обробки в підрозділах.
9. Проведення спеціальної обробки в підрозділах зв'язку.

Змістовий модуль 8. Організація радіаційної, хімічної і бактеріологічної розвідки на місці та в русі.

10. Організація РХБ розвідки на місці та в русі.
11. Організація захисту від ЗМУ та забезпечення РХБ захисту в підрозділах зв'язку.

Групові заняття

Змістовий модуль 1. Забезпечення РХБЗ підрозділів зв'язку.

1. Забезпечення радіаційного, хімічного і біологічного захисту, як один з видів бойового забезпечення.

Змістовий модуль 2. Зброя масового ураження іноземних армій та її бойові властивості.

2. Ядерна зброя та хімічна зброя. Основи захисту від їх вражаючих факторів.
3. Біологічної зброя та запалювальна зброя.
4. Диференційований залік.

Індивідуальні завдання

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено наступні індивідуальні завдання: реферат та модульні контрольні роботи.

Модульна контрольна робота – це індивідуальні завдання, які передбачає самостійне виконання курсантом певної практичної роботи на основі засвоєного навчального матеріалу змістового модуля.

Реферат – це короткий виклад у письмовій формі змісту наукової проблеми. Він має бути виконаний на основі вивчення літератури (у тому числі й монографічної) з обраної курсантом проблеми, а також свідчити про самостійне та глибоке ознайомлення його автора з науковою проблемою, про його вміння аналізувати якості, зв'язки та відносини між предметами й явищами дійсності та робити узагальнені висновки.

7. Методи навчання

Навчальний матеріал дисципліни включає кредитних модуль, якій в свою чергу поділяється на 8 змістовних модулів. Навчальна дисципліна вивчається протягом 1 семестру навчання.

Логічна послідовність вивчення дисципліни досягається застосуванням принципів від загального до окремого та від простого до складного.

Групові заняття ознайомлюють з основами організації РХБ захисту, характеристикою зброї масового ураження та основами захисту від неї і проводяться з метою формування навичок і умінь з організації РХБ захисту, застосування табельних приладів радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю, комплектів і приладів для проведення спеціальної обробки, які знаходяться на постачанні підрозділів зв'язку.

Під час групових занять викладач пояснювально-лекційним методом викладає новий навчальний матеріал, методом опитування контролює засвоєння курсантами раніше вивченого матеріалу і домагається його закріплення.

Практичні заняття повинні мати чітку практичну спрямованість і надавати курсантам можливість самостійно, творчо використовувати теоретичні знання. Основним методом навчання на практичних заняттях є виконання нормативів.

Самостійна робота курсантів здійснюється в час, відведений для самостійної підготовки. Вона, як активна форма навчання, повинна сприяти формуванню у курсантів навичок репродуктивного рівня самостійного навчання та конспектування матеріалу. Самостійна робота проводиться після

вивчення основних питань тем, відповідно до тематичного плану, із доведенням до тих, хто навчається, напередодні заняття, списку літератури та порядку вивчення питань заняття, організації контролю засвоєння матеріалу самостійного заняття.

Подальше навчання курсантів з дисципліни здійснюється протягом всього періоду навчання під час проведення тренувань з ЗЗМУ; практичні дії щодо організації виконання заходів забезпечення РХБ захисту і захисту підрозділів від ЗМУ відпрацьовуються під час вивчення навчальних дисциплін на старших курсах.

8. Система оцінювання та вимоги

8.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова оцінка кредитного модуля (R) (сума всіх рейтингових балів)	Оцінка за розширеною (національною) шкалою
90 - 100	відмінно
80 - 89	дуже добре
65 - 79	добре
55 - 64	задовільно
50 - 54	достатньо
35 - 49	незадовільно
1 - 34	неприйнятно

8.2. Критерії оцінювання елементів поточного контролю:

Дисципліна “Радіаційний, хімічний, біологічний захист” складається з 1-го кредитного модуля. 1 кредитний модуль включає в себе 8 змістових модулів.

З кредитного модуля передбачена семестрова атестація у вигляді диференційованого заліку у 1 семестрі.

Поточне оцінювання									Сума
Кредитний модуль 1									100
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	ЗМ 6	ЗМ 7	ЗМ 8	Диференційований залік	
3	2	10	5	10	10	10	10	40	

Рейтинг курсанта зі змістового модуля складається з суми балів які він одержав за результатами оцінювання виконання всіх передбачених у його межах контрольних заходів.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

Робота на групових заняттях

Максимальна кількість балів ($R_{ГЗ}$) на всіх групових заняттях дорівнює:

$$R_{ГЗ} = 3 \times 1 = 3 \text{ балів.}$$

- повна та обґрунтована відповідь на запитання.....1;
- повна відповідь на запитання0,5-1;
- неповна відповідь на запитання0,5;
- відсутня відповідь на запитання0.

Робота на практичних заняттях

Максимальна кількість балів ($R_{ПЗ}$) на всіх практичних заняттях дорівнює:

$$R_{ПЗ} = 5 \times 11 = 55 \text{ балів.}$$

- повне виконання завдання.....5;
- виконання завдання с помилками1-4;
- невиконання завдання або є грубі помилки.....0.

Штрафні та заохочувальні бали.

Сума як штрафних, так і заохочувальних балів ($R_{ЗБ}$) не має перевищувати $0,1R$ (5 балів):

- активна участь в роботі на практичних та групових заняттях +1-2;
- виконання завдань з удосконаленням методичних та дидактичних матеріалів з дисципліни +2 ;
- відсутність на практичному занятті без поважної причини -1;
- відсутність без поважних причин на контрольній роботі -5.

Диференційований залік

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу ($R_{ДЗ}$) дорівнює – 40:

- правильно та повністю виконані всі завдання контрольної роботи ...40;
- частково виконані завдання контрольної роботи20 – 39;
- завдання контрольної роботи виконані з помилками10 – 19;
- завдання контрольної роботи не виконані0.

Розрахунок шкали рейтингової оцінки (в балах)

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$R = R_{ПЗ} + R_{ГЗ} + R_{ДЗ} + R_{ЗБ} = 55 + 3 + 40 + 2 = 100 \text{ балів.}$$

Умови допуску до диференційованого заліку

Курсант допускається до диференційованого заліку, якщо він до початку заліку ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочим навчальним планом (робочою програмою навчальної дисципліни).

Підвищення рейтингової оцінки (в балах) курсанта з кредитного модуля відбувається за рахунок часу відведеного на самостійну роботу.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля має бути не менше 5 балів від суми рейтингових (вагових) балів контрольних заходів протягом семестру.

Курсант, який набрав протягом семестру рейтингову оцінку з кредитного модуля менше за 5 балів, до диференційованого заліку не допускається. Він отримує оцінку (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з кредитного модуля (навчальної дисципліни) доводиться курсантам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (сума балів) з кредитного модуля, яку курсант набрав протягом семестру, доводиться до курсанта на останньому занятті.

Якщо курсант набрав протягом семестру більше 50 балів та не бажає підвищувати оцінку (суму балів), то викладач записує до відомості обліку успішності рейтингову оцінку (суму балів) кредитного модуля за семестр.

Якщо курсант набрав протягом семестру більше 50 балів та бажає підвищити рейтингову оцінку (суму балів), то він складає диференційований залік, при цьому рейтингова оцінка (сума балів) кредитного модуля за семестр скасовується і він отримує рейтингову оцінку (бали) тільки за результатом виконання диференційованого заліку.

9. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються технічні засоби навчання, комп'ютерне та мультимедійне обладнання.

10. Політика навчального курсу

10.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та семестрового (підсумкового) контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується “Кодексом академічної доброчесності Військового інституту телекомунікації та інформатизації імені Героїв Крут” та “Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Військовому інституті телекомунікації та інформатизації імені Героїв Крут”.

10.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану інститутську (корпоративну на домені @viti.edu.ua) пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки.

Усі письмові запитання до НПП стосовно навчального курсу мають надсилатися на інститутську електронну пошту.

10.3. Політика щодо перескладання

Перескладання **поточного контролю** здійснюється здобувачем у випадку отримання ним оцінки “незадовільно”(1- 49 балів) з можливістю повторного складання, або у випадку, коли здобувач бажає покращити попередні результати складання поточного контролю.

Обов’язковою умовою задовільного **семестрового (підсумкового) контролю** є відсутність заборгованостей з лабораторних робіт, наявність позитивних оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за виконання індивідуальних завдань (реферату, контрольних робіт, розрахунково-графічної роботи).

Здобувачі вищої освіти, які не виконали індивідуальні завдання (мають заборгованість з лабораторних робіт, мають незадовільні оцінки з виконання реферату, контрольної роботи, розрахунково-графічної роботи або які отримали при проведенні заліку (екзамену) незадовільні оцінки допускаються до перескладань заліку (екзамену) у визначені терміни згідно розкладу.

Повторне перескладання заліку (екзамену) допускається не більше двох разів. Друге перескладання заліку (екзамену) у здобувачів вищої освіти приймає комісія, яка призначається завідувачем кафедри у кількості трьох осіб, один з яких викладач, який приймав перше перескладання.

Здобувачам вищої освіти, які не склали залік (екзамен) при проведенні семестрового (підсумкового) контролю в установлені терміни з поважних причин (хвороба, відпустка, відрядження, сімейні обставини тощо), підтверджених документально, рішенням начальника інституту дозволяється складання заліку (екзамену) за індивідуальним графіком.

Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлені начальником інституту терміни відраховуються з інституту за академічну не успішність.

10.4. Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти переконаний у тому, що під час семестрового (підсумкового) контролю його оцінка була занижена науково-педагогічними працівниками, він має право у той же день звернутися до завідувача кафедри з проханням про перескладання. У цьому випадку завідувач кафедри повинен очолити комісію, до якої входить науково-педагогічні працівники кафедри, один з яких що приймав участь у проведенні семестрового (підсумкового) контролю.

Якщо здобувач вищої освіти переконаний у тому, що під час перескладання семестрового (підсумкового) контролю його оцінка була вдруге занижена комісією кафедри, то він має право у той же день звернутися до начальника факультету з проханням про перескладання. У

цьому випадку начальник факультету повинен очолити роботу комісії, до якої також входить завідувач кафедри.

10.5. Відвідування занять

Відвідування занять. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Здобувач повинен вчасно прибувати на заняття та бути на своєму навчальному місці не пізніше ніж за 1 хв. до початку заняття. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в інститутських заходах.

Пропущені заняття. Курсантом буде відпрацьоване кожне пропущене (з поважних чи неповажних причин) заняття у час, відведений для перевірки результатів самостійної роботи, визначений викладачем.

Поведінка в аудиторії. Курсанти повинні дотримуватися правил поведінки в аудиторії.

Письмові роботи. Здобувачі вищої освіти повинні виконати декілька видів письмових робіт згідно робочої програми.

Література. Уся література, яку здобувачі не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Курсанти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Додаткові бали. Всі здобувачі освіти мають право на отримання додаткових балів за активність на заняттях.

Консультації. Якщо у курсантів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. Також курсанти можуть звернутись на кафедру за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ сухопутних військ Збройних Сил України (батальйон, рота.).К., 2016р.
2. Навчальний посібник «Забезпечення РХБ захисту підрозділів зв'язку в основних видах бою». Видавництво ПВІЗ, 2004 р.
3. Баталов А.І. Посібник сержанта військ радіаційного, хімічного та біологічного захисту. Навчальний посібник. — Харків: Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», 2004. — 305 с.
4. Бойове застосування підрозділів військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту: навч. посібн. / В. Є. Гайдабука, С. А. Писарев, В.В. Марущенко та ін. – Х.: ФВП НТУ “ХПІ”, – 2017. – 184 с.
5. Шоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник. - Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. - 438 с.

Допоміжна література

1. Технічні засоби радіаційного, хімічного та біологічного захисту: методичні вказівки до самостійного вивчення курсу / Укладач: І.Ю. Чернявський. – Х.: НУЦЗУ, 2015. – 119 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

В якості інформаційного ресурсу дисципліни використовуються інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. <https://defence-ua.com/tags/388/>
2. <https://sprotyvg7.com.ua/documents/pidgotovka-z-rhb-zahistu>

Розробник: викладач кафедри загальноосвітніх та загальновійськових дисциплін Військового коледжу сержантського складу Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, лейтенант Удод Максим Олександрович.

Ухвалено на засіданні кафедри від 28.07.2023 року, протокол № 1.